

ข่าวเตือนการระบาดของศัตรูพืชประจำสัปดาห์

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร

ปีที่ 11 ฉบับที่ 12 ประจำวันที่ 27 มีนาคม 2567
จ๊กจั่น (อ้อย)

เดือนเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยในทุกภาคของประเทศไทย เผื่อระวังการระบาดของจ๊กจั่นในอ้อย โดยเฉพาะพื้นที่ปลูกอ้อยอย่างต่อเนื่องในเขตภาคตะวันตกซึ่งเป็นแหล่งผลิตอ้อยที่สำคัญ เนื่องจากสภาพอากาศในช่วงนี้อากาศร้อน มีฝนตกบางแห่ง และตัวเต็มวัยจะวางไข่ช่วงเดือนมีนาคม - เมษายน ดังนั้น ขอให้เกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ หากเริ่มพบการเข้าทำลายให้ดำเนินการควบคุม และป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรงหรือสามารถขอคำแนะนำได้ที่เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรจังหวัดใกล้บ้าน

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Platypleura cespiticola* Boulard

วงศ์ : Cicadidae

อันดับ : Hemiptera

วงจรชีวิต

แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะไข่ โดยตัวเมียจะเจาะเส้นกลางใบอ้อยเป็นรูเล็ก ๆ เพื่อวางไข่ มักพบที่ใบแก่สีเขียว ประมาณใบที่ 3 - 5 นับจากใบล่าง จากนั้นเส้นกลางใบจะเปลี่ยนเป็นสีแดง เมื่อไข่ฟักกลายเป็นตัวอ่อนทิ้งตัวลงสู่พื้นดิน โดยไข่ใช้เวลาฟักประมาณ 1 - 2 เดือน

ระยะตัวอ่อน มีรูปร่างลักษณะคล้ายกับตัวเต็มวัย ต่างกันที่ตัวอ่อนในระยะแรกไม่มีปีก เมื่อลอกคราบ ปีกจะค่อย ๆ ยาวออกมา ซึ่งในระยะตัวอ่อนเป็นระยะที่สร้างความเสียหายให้กับอ้อย โดยตัวอ่อนจะอาศัยอยู่ในดินที่ความลึกตั้งแต่ 30 เซนติเมตรถึง 2.5 เมตร ตัวอ่อนจะมีขาคู่หน้าขนาดใหญ่สำหรับไว้ขุดดิน อาศัยอยู่ในดินใช้เวลาประมาณ 6 - 8 เดือน ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน และทำความเสียหายให้กับผลผลิตอ้อยได้มาก

ระยะตัวเต็มวัย เมื่อตัวอ่อนเจริญเติบโตเต็มที่จะขุดรูโผล่ขึ้นมาเหนือผิวดินและจะไต่ขึ้นมาบนลำต้นอ้อยเพื่อลอกคราบเป็นตัวเต็มวัย ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - พฤษภาคม โดยระยะที่เป็นตัวเต็มวัย จะใช้เวลาประมาณ 1 - 2 เดือน ดังนั้น วงจรชีวิตโดยรวมจะอยู่ที่ประมาณ 1 ปี หรืออาจมากกว่าขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม

ลักษณะการทำลาย

ตัวอ่อนดูดกินน้ำเลี้ยงจากรากอ้อย ทำให้ต้นอ้อยเหลือง ใบแห้งคล้ายอาการขาดน้ำ แคระแกร็น และไม่เจริญเติบโต พบเข้าทำลายในแปลงอ้อยที่เป็นดินร่วนเหนียว และมีการปลูกอ้อยอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการป้องกันกำจัด

1. สำรวจแปลงอ้อยอย่างสม่ำเสมอ โดยให้สังเกตคราบจักจั่นในแปลง และตัวเต็มวัย
2. ตัดทำลายใบอ้อยที่จักจั่นวางไข่ นำไปเผาทำลายนอกแปลง
3. ขุดหรือไถพรวน และเก็บตัวอ่อนไปทำลายทิ้งนอกแปลง
4. ปล่อยแมลงหางหนีบ อัตรา 500 ตัวต่อไร่ เพื่อกำจัดตัวอ่อนระยะฝักจากไข่
5. จับตัวเต็มวัยไปทำลาย โดยการใช้สวิงโฉบจักจั่น จับในช่วงเวลาประมาณ 18.00 - 19.00 น. เพื่อป้องกันไม่ให้ตัวเต็มวัยวางไข่
6. กรณีเกิดการระบาดและเสียหายอย่างรุนแรง แนะนำให้รื้อแปลงหรือปรับเปลี่ยนปลูกพืชหมุนเวียน เพื่อเป็นการตัดวงจร

ที่มา : กรมวิชาการเกษตร

ที่ปรึกษา : นางสาวสุนา ลิมาสถัญญ์ ผู้อำนวยการกลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช

เรียบเรียงและบรรณาธิการ : นางสาวกัญญากร อุทัย นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย